

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Hemställan om tillägg i utlänningsförordningen (2006:97) gällande personkretsen i Rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382

Sammanfattning

Migrationsverket föreslår att regeringen genom tillägg i utlänningsförordningen (2006:97) beslutar att utvidga det tillfälliga skyddet, som lämnas enligt 21 kap 2 § utlänningslagen (2005:716), till att omfatta personer, som anges i artikel 2 i Rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382, och som under perioden den 30 oktober 2021 – den 24 februari 2022 befunnit sig i Sverige viseringsfritt, med visering, som asylsökande, med tillfälliga besökstillstånd eller pga. kortare arbetstillstånd eller studier.

Tillämpliga bestämmelser

Artikel 2 i Rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382 reglerar att de personer som omfattas av massflyktsbestämmelserna är personer, som är fördrivna från och med den 24 februari 2022 till följd av de ryska väpnade styrkornas militära invasion den dagen.

Artikel 2.3. anger att i enlighet med artikel 7 i direktiv 2001/55/EG får medlemsstaterna också tillämpa detta beslut för andra personer, inbegripet statslösa personer och medborgare från andra tredjeländer än Ukraina, som var lagligen bosatta i Ukraina och som inte kan återvända till sitt ursprungsland eller sin ursprungsregion på trygga och varaktiga villkor.

Rådets genomförandebeslut anger vidare i preambeln (14) följande: Medlemsstaterna får även ge tillfälligt skydd åt ytterligare kategorier av fördrivna personer, utöver dem som omfattas av detta beslut, om dessa personer fördrivits av samma skäl och från samma ursprungsland eller ursprungsregion som avses i detta beslut. I detta fall bör medlemsstaterna genast underrätta rådet och kommissionen om detta. I detta sammanhang

bör medlemsstaterna uppmanas att överväga att utvidga det tillfälliga skyddet till personer som flydde från Ukraina kort före den 24 februari 2022 då spänningarna ökade eller som befann sig på unionens territorium (t.ex. på semester eller av arbetsskäl) strax före detta datum och som till följd av den väpnade konflikten inte kan återvända till Ukraina.

Av 21 kap 3 § utlänningslagen framgår att regeringen får meddela föreskrifter om att ytterligare kategorier av fördrivna personer utöver dem som omfattas av Europeiska unionens råds beslut får ges uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, om dessa personer har fördrivits av samma skäl och från samma ursprungsland eller ursprungsregion.

Behovet av förordningstillägg

Den fråga Migrationsverket önskar lyfta till regeringen om utökning av personkretsen i artikel 2 i genomförandebeslutet gäller personer ur personkretsen som vistats i Sverige efter att ha lämnat Ukraina före den 24 februari 2022.

Personer som vistats i Sverige efter att ha lämnat Ukraina före den 24 februari 2022

Rådets genomförandebeslut ger i preambeln medlemsstaterna möjligheter att utöka personkretsen till genomförandebeslutet. I preambeln uttrycks även en stark önskan att det tillfälliga skyddet utökas till personer som flydde från Ukraina kort före den 24 februari 2022 då spänningarna ökade eller som befann sig på unionens territorium (t.ex. på semester eller av arbetsskäl) strax före detta datum och som till följd av den väpnade konflikten inte kan återvända till Ukraina.

Migrationsverket bedömer att det är rimligt att personer ur personkretsen, som lämnat landet när spänningarna ökade omfattas av reglerna för massflyktingar.

Sedan den 30 oktober 2021 har medier kunnat rapportera om att Ryssland har grupperat upp till 100 000 soldater och stora mängder militär materiel både längs Rysslands gräns mot norra och östra Ukraina och på den av Ryssland sedan 2014 olagligt annekterade ukrainska Krimhalvön. Detta borde kunna vara utgångspunkt för den tidsgräns som anges i preambeln.

Migrationsverket anser att det är rimligt att individer ur personkretsen, som under perioden den 30 oktober 2021 – den 24 februari 2022 befunnit sig i Sverige viseringsfritt, med visering, som asylsökande, med tillfälliga besökstillstånd eller pga. kortare arbetstillstånd eller studier efter ansökan beviljas uppehållstillstånd enligt 21 kap 2 § utlänningslagen, såvida de i övrigt uppfyller kraven i genomförandebeslutet.

I de fall personer ur denna personkrets haft bosättningsbaserade uppehållstillstånd och varit folkbokförda i Sverige bör de inte omfattas av massflyktsdirektivets regler då detta är mindre förmånligt än att beviljas andra former av uppehållstillstånd i Sverige.

Migrationsverket föreslår att författningstillägget lämpligen förs in i utlänningsförordningen.

Denna hemställan har beslutats av generaldirektör efter föredragning av verksjuristen Helene Hedebris. Rättschefen Carl Bexelius har deltagit i beslutet.

Mikael Ribbenvik